HECE TAŞLARI 38

Aylık Şiir Dergisi

Mustafa Sade
Dr. Celal Fedai
Bestami Yazgan
Lütfü Şehsuvaroğlu
Mustafa Özçelik
Erhan Çamurcu
Esat Anık
İbrahim Sağır
Mehmet Baş
Seyit Kılıç
Mustafa Erkenekli
Tahir Eker
Mevlüt Yavuz
Önder Saatçi
İbrahim Eryiğit
Fahri Hoşab
Metin Özarslan
Orhan Uyanık
Kadir Karaman
Yunus Kara
Osman Aktaş
Əjdər Yunus Rza
Hüseyin Sönmezler
Tayyib Atmaca

On5nisan2018

SEN VE BEN

Sen sıcak yatakta bir düşten düşe, keklik gibi seke seke gezerken, biz kara toprağı döşek belledik, sarıldık silaha yavuklu gibi, uyku gözümüzden firar eyledi, siz kafede yudumlarken kahveyi, şahadet şerbeti sundu sakiler, sırası gelenler içti gittiler, sıra bize bir gün gelecek diye, sabır dağlarına yaslanıyoruz, soldurmamak için bu al bayrağı, dedelerimizden miras bu toprakları, kanımızla sulamaya and içtik.

Ben ahir dağının ardına düşen, çağlayanceritli orhan sürmen'im *serin yaylalardan kopup gelerek,* göğsümüzü gere gere dağlarda, bu mazlum milletin çocuklarının, yüzünü tekrardan güldürmek için, Allah Allah nidasıyla afrin'de, yeniden diriliş destanı için, çarpışıp dururken yedi düvelle, dokunur dokunmaz Yüce Kitaba, şeytanın aklına bile gelmeyen, bombalı tuzakla tenimden uçtum.

Sen sosyal medyada sanal dostlarla, çetleşip dururken sabaha kadar, kirpiklerim silah gibi çatıldı, gez de göz de arpacıkta gezindim, geride ne varsa geride kaldı, ne bir hayal kurdum ne bir düş gördüm, ne anam avradım çoluk çocuğum, ne köyüm ne şehrim ne de vatanım, karşıma çıkmadı sıradağ gibi, bir vakit korkuyla işim olmadı, aklımı fikrimi zafer koyuna, yanaştırmak için sabır çoğalttım.

Ben burda sırtını Hakk'a dayayıp, size toprakları bakir bir ülke, hilalin bağrında yıldızı olan, o nazlı gelinin sevdası için, neyim var neyim yok gözüm kırpmadan, feda edeceğim bir aşkla burda, Hay derim Hu derim başka şey demem, gönlümden peygamber sancağı geçer, günü güne tespih gibi dizerim, uçururum avucumdan kuşları, tenimi toprağa bir fidan gibi, dikmek nasip olacak mı bilemem.

Tayyib Atmaca

HECE TAŞLARI Aylık Şiir Dergisi

Yayın Yönetmeni Tayyib Atmaca

Kapak Fotoğrafı Yasin Mortaş

Tasarım Adem Konan

Yazışma Haydar Bey Mh. 32077 Sk. Armada 2 D 6 Onikişubat K.Maraş

0535 391 92 50 hecetaslaridergisi@gmail.com

38 Sayı 15 Nisan 2018 ISSN 2149-4509. (e-dergi)

BİR HÜZÜN TERENNÜMÜ

Mustafa Sade

Meşru bir gözyaşıyla dilimde memnu beste
Ahraz yalnızlığımla duygularım kötürüm
Bir hüzün terennümü sarar beni aheste
Kendi sözüme dilsiz, kendi gözüme körüm
Meşru bir gözyaşıyla dilimde memnu beste.

Tan yeri ağarırken şafak bahtıma gürler
Avare bir tahammül sarar damarlarımı
Bulutlar güneşimi öğle vakti mühürler
Akşamın hüznü ile kaybederim varımı
Tan yeri ağarırken şafak bahtıma gürler.

Kahredici gecede zar sığmaz dağlarıma
Yüreğim tutunurken ankanın gagasında
Çığ düşer tomurcuğa, kar sığmaz dağlarıma
Kalbim asude kalmış bir çığlığın yasında
Kahredici gecede zar sığmaz dağlarıma.

Ve buz tutan hayaller üşüyor şakağımda
Bedenimi sarıyor titreyen ağrılarım
Seneler sarı yaprak düşüyor şakağımda
Sükûtumun ardında inleyen çağrılarım
Ve buz tutan hayaller üşüyor şakağımda.

Gönlüm kâbus içine sürülmüş ürkek ceylan
Puslu bir ütopyada yitirmiş otağını
Dörtnala koşar durur içimde bir küheylan
Zamansızca batırır bağrıma toynağını
Gönlüm kâbus içine sürülmüş ürkek ceylan.

Fermanımı bağlasam zeytin dalı ucuna
Uçurduğum güvercin fezadan kurşunlanır
Kanyonlar çeker beni ıstırabın burcuna
Varlığım kâinata ezadan kurşunlanır
Fermanımı bağlasam zeytin dalı ucuna.

Kâh ressam çizer beni, kâh şair beni yazar
Bir neyzene ney olur yüreğimdeki menfez
Gül kokulu yaramda filizlenir ah u zar
Çürütür çiçeğimi sardığım dikenli bez
Kâh ressam çizer beni, kâh şair beni yazar.

Ömür nihayet olur inkılâbı beklerken
Ufkumda sinsi bir sis baştan aşağı kızıl
Kafesteki ruhuma rahmet âbı beklerken
Arzın yüzü kurşuni, göğün kuşağı kızıl
Ömür nihayet olur inkılâbı beklerken.

ŞİİR VE GELENEK ÜZERİNE KONUŞMALAR/onbir

Dr. Celal Fedai

Konuşturan: **Tayyib Atmaca**

Önünüzde tarihi bir kapı var ve siz bu kapıyı elinizde avuç alanınızı aşan bir usta elinde düğülmüş bir açar ile sözün kapısını açtığınızda gelenek ve şiir üzerine döşediğiniz, ruh ve gönül işçiliği ile süslediğiniz şiir otağı nasıl meydana geldi?

Yavuz Sultan Selim Han'a meftun biri olarak Şah İsmail Hatayî'nin şu deyişi beni hep etkilemiştir:

"Aman hey erenler mürüvvet sizden
Öksüzem garibem amana geldim
Şu benim halime merhamet eylen
Ağlayu ağlayu meydana geldim"

Ömrümü bu durumda buldum ve böylece korumak istiyorum. Kuşkusuz benim deyişimdeki mürüvveti beklediğim erenler Horasan'da Müslüman olup Anadolu'ya gelen Hoca Ahmet Yesevî'nin, Yusuf Has Hacip'in Yunus Emre'nin, Hz. Mevlânâ'nın, Itrî'nin, Sezai Karakoç'un, Zarifoğlu'nun, İsmet Özel'in yürüdüğü yolun ulularıdır. Dedelerimin yürüdüğü yolun izinden benim de tekerimin geçmiş olmasıyla övünç duyarım. Yeni bir çığır açabileceksem bunun ancak bu yolun sonuna varmamla mümkün olduğuma inandım hep. Bu yüzden de şiirde yenilik, kuram, deneysellik, deformasyon gibi söylemleri bu yolu sonuna kadar yürümeyenlerin dilinden doğmuşsa gülünç buldum. Batı düşüncesi tüm anarşizmine rağmen sanatta son derece katı bir gelenekçidir. Söz gelimi atonal müzikle ismi özdeşleşen Arnold Shönberg, Batı klasik müziğinin, tonal müziğin son büyük ismi Gustav Mahler'i en büyük adamlardan biri olarak görür. Biz ise maalesef düşünce, sanat, şiir dünyamızı yıkıntıya çevirdik. Naçizane tüm çabam bu yıkıntıların taşlarından bir inşa faaliyetidir. Şiirim ve düzyazılarım bunun için mürüvvet dilenir. Elbette Allah dilerse olur… Bana düşen gayrettir…

Yanınıza genç bir şair adayı geldi, elinde üç beş tane şiiri var ve günümüz şairlerinin parmak izlerini taşıyan ya da taşımayan şiir eskizlerini size sunarak "ağabey bu şiirlerimi bir bakar mısınız, benden şair olur mu?" dedi. Bu şair adayının yol hazırlığı gönül çantasında neler olmalı?

Şairlik serde var ise sanırım onun adaylığından söz açmak yerinde olmuyor. Zira onun kendi özeleştirisi ona yeterli olmalıdır. Böyle değilse evet ona "şair adayı" denebilir ki onun da umulur ki durumu değişsin. Genç şair kendini zamanın şairleriyle değil ulu ölü şairlerle ölçüştürmelidir. Onlarla ölçüştürürse haddini bilir ve onlara layık olmak için onlarla tatlı bir söyleşmeye girer. Bunun pek güzel örneği Şeyh Galib üstadımızın Nâbî ile söyleşmesidir. Nâbî'ye layık olmak için onunla söyleşmeye, tabir caizse yarışa girişir ve malum Hüsn ü Aşk'ı kaleme alır.

Gelenekle gelecek arasında kurulan köprüden elimizi kolumuzu sallayarak geçebilir miyiz? Bu köprüden geçebilmek için hangi çığırlardan geçmemiz gerekir?

"Çığır açmak" pek güzel bir tabir… Öyle kar yağmış ki yollar örtülmüş, görülmüyor. Biri çıkar tüm zahmete rağmen o görünmeyen yolu yeniden açar. Çığır açmış olur. Şair işte tüm bu çığırları tek tek yürür. Sonra nasipse o da bir çığır açar. Burada şairin meşrebi belirleyicidir. Kendine benzeyen şairleri tarih içinde arayıp bulur. Onlardan pek çok şey öğrenir. Bazen kendisine benzeyemeyenlerden daha çok şey öğrendiği olur. Elbette sadece şiirle sınırlı bir şeyden söz etmiyoruz. Düşünce geniş bir mülktür. Onu kendinizin emlaki kılmak için kuşkusuz çok büyü çaba gerekir.

Günümüzde geleneksel şiirin memelerinden emmeden modern şiir yazılabilir mi?

Modern şiir, postmodern şiir diye bir şey yoktur. Şiir vardır ve o da binlerce yılın varlığıyla âbâd olmuştur. Onu böylece bilmedikçe, sevmedikçe, onunla bu yordamla kendini tartıya vurmadıkça şiir yazılıyor sayılmaz. Batılılaşma dönemimiz boyunca İslam'la bağı kopan şairler, şairin hüdayi nabit biri olduğunda ısrarcı oldular. Ancak kısa sürebildi bu. İslam'ı reddetseler de İslam maneviyatıyla mayalanmış Türk şiirini reddedemediler. Ne yazık ki günümüzde kendilerine İslamcı diyen bir kısım kendini bilmez yaşadıkları zamanın putperesti olduklarını fark etmedikleri için Türk şiirini bir bütün olarak görmekten aciz düştüler. Postmodern popülizm ideolojisinin İslam sanatı ve maneviyatına kastettiğini maalesef günümüz Müslümanları etüt edemiyorlar. Rabbim idrak nasip etsin…

Divan ve halk şiirini tanımadan günümüz "modern şiiri"ni yazarken karşılaştığımız engelleri nasıl aşmalıyız?

Engel olarak görmemek lazım her şeyden önce… Halk şiiri formlarıyla da Divan şiiri formlarıyla da şiirler yazdım. Benim için kendimi imtihana tabi tutmaktı bu. Şiirsel dram da yazmaya çalıştım tespih taneciği küçük şiirler de. Politik şiirlerim de oldu çok şükür, manası bana da müşkül şiirlerim de… Şair kendini şiirin yordamı için hazır kılmalı.

Sözlü bir medeniyetin köşe taşlarını oluşturan şiir nasıl oldu da gönül ve ruh ikliminden uzaklaşarak içi boş kelime yığınlarıyla dolu sadece manası yazanın karnında saklı "şiir" şekline dönüştü?

Bu dediğinizin olmaması içi Müslüman şairler gerekli vazifeyi yüklenmediler. Aksine onlar da karşıtlarına benzediler. Neden böyle oldu bu? Birinci neden yetenek meselesi. Görünme maniasına yakalanmış yetenekli şairler karşıtlarına benzeyince zamanın putu tarafından mürüvvetle ödüllendirileceklerini düşünüyorlar. Yeteneksizlere gelince… Onlarda başka maraz var. Geleneğe sığınıp ondan güç alarak şair sayılmayı bekleyenler oluyor. Şiiri ancak yüksek bir şiir yetisine sahip bir şair gelenekten geleceğe taşır. O kişinin imtihanı ağırdır. Lakin ödülü de büyüktür…

Şiir bize neyi anlatır?

Şiirde "yar sesi" vardır. Şiir bize o sesi hatırlatır. Bu anımsatma yeterlidir. Biz "kurban olam Şavat'a da içinde yar sesi var" deriz. Türkçemizde Rabbimizi işitiriz. Her dilde bu ilahi lütuf vardır. O dilin şairleri o lütfa mazhar olmuşsa ne tür şiir yazarsa yazsınlar hatırlattıkları son tahlilde aynıdır.

Şiirde usta çırak ilişkisi var mıdır?

Çırak tektir ama ustalar pek çoktur. Benim için böyle oldu bu. Sadece Türk şiirinin değil Batı şiirinin Japon şiirinin de ustalarını kendime mihenk seçtim.

Şair kendi üslubunu nasıl oluşturur?

Kendi de bunun farkına varmaz. Tek bildiği türküsünün oluştuğudur. Meşrep olarak akraba çıktıklarıyla önceleri üslubu benzerlik gösterebilir ama zamanla değişir bu.

Gelenekten habersiz geleceğe şiiri nasıl taşırız?

Söz konusu olamaz bu. Ayrıca geleceğe taşımak da nasip meselesidir. Rabbimizin bir paşa gönlü vardır; isterse birine bunu nasip eder.

Modern şiir ya da günümüz şiiri deyince neyi anlıyoruz?

Yaşadığımız zaman modern değil postmodern popülizmin teşhir ve ifşa çağıdır. Bundan doğmuş şiiri reddetmek elzemdir. Tabii cesaret meselesidir bu.

Edebiyat dergilerinde şiir "başrol oyuncusu" olarak önyazıdan hemen sonra "cam kenarı"nda yer almasına rağmen neden şiir kitapları basılmıyor, basılsa da satmıyor. Şiir dergilerin ya da okurun "dolgu malzemesi"mi oldu?

Postmodern popülizmin teşhir ve ifşa çağında şiirin söz ettiğimiz "yar sesi"ni anımsatması istenmez. Bu yüzden de şiir kovulmuştur. Şairler onları kovama yaltanlanmayı bırakmadıkça alınacak yol yoktur. Yaşadığımız zamana gömülmüş insanların şiire layık olmadıkları gerçeğini kabul etmek lazım. Biz imtihanımızı vermekle mesulüz, çok olmakla, itibar görmekle değil.

Şiir kitaplarının da hikâye, deneme ve roman kitapları gibi çok okunması için özellikle Milli Eğitim Bakanlığının öncülüğünde edebiyat öğretmenlerinin öğrencilerine şiir ezberletmeleri ve şiir kitapları önermeleri şiiri ve şiir kitaplarına açılan kapıyı aralar mı?

Şiir bir idrak meselesidir. İdraki olanın kaderi onu çeker. Tabii saydıklarınızın hepsi birer vesiledir. Ama bunların has bir şairin tebarüzü için gerekli olduklarını sanmıyorum. O kendi yolunu açar. Şiirden duyulacak "yar sesi"ne milletimiz muhtaçtır. Dedikleriniz milletimizi geçmişte var eden ruha bir hazırlık olabilir. Bu bakımdan bir anlamı olabilir. Yoksa sadece ticaret doğar tüm bu işlerden.

Osmanlı Padişahlarının kahir ekseriyeti şiir ya da bir güzel sanatla ilgilendiğinden bir ince ruha sahiptiler. Bundan dolayı içinde yaşamış olduğumuz yüzyıldan önce yaşamış şairler şiirleriyle hâlâ yaşamaya devam ediyorlar. Bu hususta gerek devleti yönetenler gerekse şehir eminlerine reçete olacak düşünceleriniz nelerdir?

İlk sorunuza cevap verirken Yavuz Sultan Selim Han'ı andım Hatayî ile birlikte. İçinde şiir verdiği ilahî ses olmayan kişi belki Almanya'yı yönetir ama Türkiye'yi yönetemez. Yönetmemelidir. Bizim "yar sesi"miz, "ilâ-yı Kelimetullah"tır. Bakın şu şiir Yavuz Sultan Selim Han Hazretlerine aittir:

Gözlerimden aktı deryâlar gibi yaşım benim
Dostlar çok nesne gördü onmadık başım benim

Geçmek için seyl-i eşkimden hayâlim askeri
Bir direkli iki gözlü köprüdür kaşım benim

Her gece altun benekli âsmânîler giyip
İşbu çarh-ı pîre-zen olmuştur oynaşım benim

Ben gedâ gurbet diyârında kalırdım yalınız
Mihnet ü derd ü belâ olmasa yoldaşım benim

Ey felek dokuz dolu câm içmeyince Han Selim
Dehr içinde olmadı hergiz ayakdaşım benim

Bizde bürokrattan geçilmiyor maalesef. Devlet adamı değil bürokrat yetiştiriyoruz. Arada dağlar kadar fark var. Devletimizin en büyük derdi ikbalperest hasta bürokrat takımıdır. Şiire meyli olan biri bu yüzden derhal sivriliverir. Çünkü bir idrak katmıştır şiir ona. Yavuz Sultan Selim için şiir aklını bir başka işletebilmeye imkân veren mühim bir düşünce yordamıdır. O bundan fevkalade istifade etmiştir. Biz savaşını da şiirle yürütebilen bir milletiz. Mücadelemizde şiiriyet varsa onun "yar sesi"yle irtibatlı olduğunu anlarız. Gerisi Allah'a kalmıştır. İsterse başarı verir, istemezse vermez… Üniversitelerimizin uluslararası ilişkiler, kamu yönetimi bölümlerinde Kutadgu Bilig okutulmuyor. Henry Kissinger'ın Diplomasi kitabının günün diplomasisinde bir yeri vardır ama Kutadgu Bilig'in künhüne vakıf olan için o yer, yerli yerini bu sayede bulur. Bu olmuyor maalesef… Vardır bir hayrı…

PERVANE OLAN GELSİN

Bestami Yazgan

Muhabbet çağrısına
Mestane olan gelsin!
Bu gönül ağrısına
Dostane olan gelsin!

Yâr ismini anmaya
Sevgisine kanmaya
Hasretiyle yanmaya
Pervane olan gelsin!

Düşme hicran yasına
Canı, cananda sına
Mevlâ'dan gayrısına
Bigâne olan gelsin!

Âşıkların sırdaşı
İmrenir sabır taşı
Kalbe sızan gözyaşı
Dürdane olan gelsin!

Gönül düşünce dara
Nefis kaçar kenara
Özü pek, gözü kara
Merdane olan gelsin!

Kurulur can pazarı
Duymazlar âh u zarı
Değildir akıl kârı
Divane olan gelsin!

GAZEL

Lütfü Şehsuvaroğlu

Ağyârına aldanma ki, efradına hâin olma
Efrât da bozulmuşsa var ol dünyada dâim olma.

"Dur yok!" yola devvam aşılır birbir o merdübanlar
Şah olmaya kırk yıl kala gel şahbaza kâim olma.

"Hiç bir ola âlimle Cehil?", aklını atma damdan
Haktan çevirip menzili cahillere âlim olma.

Mazlumu gözetmek rolün elbet bilir cümle âlem
Azdırma köpek nefsini durduk yere zâlim olma.

Lütfî acıyor hâline ister mi yanasın nârdan
Terk etmeden can bedeni allem oldun gullem olma.

ŞİİR VE GELENEK

Mustafa Özçelik

Özellikle şiirde gelenekten yararlanma meselesi yeni bir konu değil. Geleneksel edebi çizgimizden ayrıldığımızdan bu yana gelenek konusu sık sık gündeme getirilmiştir. Kendilerini bir boşlukta hisseden şairlerimiz, gözlerini geleneğe çevirmek zorunda kalmışlar, o birikimden çeşitli şekillerde yararlanarak şiir yapılarını kurmaya çalışmışlardır.

Bu konuda iki önemli eğilim çıkmıştır ortaya. Kimi şairler gelenekten salt biçimsel manada yararlanma yönüne gitmişlerdir. Ortaya eskisinden daha güzel bir şiir yapısı çıkmış olsa bile bu tür bir yararlanma biçimi şiirlerini kurtarmaya yetmemiştir. Kimi şairler ise biçimsel yararlanmayla birlikte geleneksel şiirin muhtevasına da eğilerek, o anlamda şiirlerini kurmuşlardır. İkinci tavır birinciye göre daha sağlıklı sonuçlar vermiştir elbet.

Bu ikinci tür eğilim bugün de devam etmektedir. Ortaya gerçekten güzel ürünler de çıkmaktadır. Fakat modern dünyanın şiir realitesi içinde kendi şiirinizi kurabilmek için bu tavır tek başına yeterli olamamaktadır. Çünkü şiir, sadece vezinden, kafiyeden, ibaret bir olay değildir. Edebi yapıyı ve anlayışı toplumun yapısından ve anlayışından ayrı düşünemeyiz. Şiir telakkilerini ortaya çıkaran şartlar vardır. Bu şartları oluşturmadan kendimize özgü bir şiiri kurmak da imkânsızdır. Buna bir tür, şairin kendi iklimini oluşturması diyebiliriz.

Kendi iklimimizi kurmak… Bunu başarmadan kendi şiirimizi de kuramayız. Bu manada şairler, şiirin toplumsal, kültürel, siyasi atmosferi üzerinde de kafa yormak zorundalar. Geleneğin bugün için de değer ve önem taşıyan özellikleri bugüne, bireysel ve toplumsal hayatımıza yansıtılmadan geleneğin şiirinden de gereğince ve yeterince yararlanmak mümkün olmayacaktır. Nitekim bugün geleneksel değerlere bağlı birçok şairimiz, sadece o değerlere inandığını söylemekle, o değerlere özgü bir şiir yapısı kuramıyor. Çok yönlü çabalar gerekiyor bu iş için. Bir kere önümüzde dil engeli var. Dil, burada sadece anahtardır. O anahtarla açılacak kapıdan içeri girebilmek çok yönlü kültürel donanımları gerekli kılmaktadır. Oysa henüz dil meselesi bile çözümlenmiş değildir.

Ortada yüzlerce şairi, binlerce şiiriyle bir divan edebiyatımız, bir tasavvuf edebiyatımız, bir halk edebiyatımız vardır. Ve bu edebiyatları besleyen, ortaya çıkaran kaynaklar, başta Kur'an-ı Kerim olmak üzere, hadisler, peygamber kıssaları, evliya menkıbeleri vs. Genç şairlerimiz daha çok modern şiiri tanıdılar ve ondan beslendiler. Ama eğilimleri, tercihleri bu modern yapı içinde kendimize özgü bir şiiri kurmak ve geliştirmek… Bunun yapılabilmesi için de yukarıda sözünü ettiğimiz temel güçlüklerin aşılması gerekiyor. Bu yapılmadığı sürece şiirimiz ister istemez tıkanma noktalarını aşamayacaktır. Nitekim aşamıyor da.

Temel kaynaklarımız ortada. Şiir verimlerimiz de öyle. Bir yol bulup bunlara ulaşmak zorundayız. Bunu yaparken salt bilgilenme mantığıyla da bu işi çözemeyiz. Şiirimizin kurulup gelişeceği iklimi bulmak ve hazırlamak durumundayız. Rilke, yanından ayırmadığı iki kitaptan birinin kutsal kitap olduğunu söyler "Genç Bir Şaire Mektuplar" isimli eserinde. Bu tespit, bizim için de önemli bir tespittir. Bize şiirimiz için de gereken anlayışı, metodu öğretecek olan kaynak odur. İklimimizi kurabilmenin yolları orada anlatılmaktadır. İnanmak, öğrenmek, uygulamak… Bu, şairler için de yürünecek tek yoldur.

NAAT

Erhan Çamurcu

Hira'nın eteğinde mahzun kaldı merhamet;
Gül Nebi, gül yüzünü gönlümüze merhem et.

Sen gittin ya ey Nebi, kuşlar da yetim şimdi;
Taziyeme gelen yok, kalmadı samimiyet.

Şimdilerde bulutlar gölge etmez bizlere;
Çoktan battık kumlara, her yanımız melanet.

Okçular tepesinden tekrar indi müminler;
Dünya bir cenk meydanı, tek derdimiz ganimet.

İzin üzre yürümek sırattan keskincedir;
Sünnet diye uyulur, bir haylice garabet.

Tesettür moda şimdi, örtünmek çok pahalı;
Ziynetleri örtmenin akıbeti ticaret.

Sen iki gün üst üste tok yatmadın döşekte,
İki öğün üst üste yemeden durmaz ümmet.

El Emin'dir bir adın, güvenir herkes sana;
Ümmetin bunalımda, yalan oldu emanet.

Fukaraya gizlice verir idin sadaka,
Verdiğini yüzüne vurur olduk akıbet.

Sen ki Habibullah'sın, idrake gücüm yetmez;
Seni onca övsem de sonum hep mahcubiyet.

Ben günahkâr bir kulum, aklım ermez uzağa;
Şefaat kıl ey Nebi, nasip olsun hidayet.

OLMAZ

Esat Anık

Özlenen görünüp göze gelince
Gönül halden hale girmese olmaz.
Sevdiğim yerlere basmasın diye
Kendini yollara sermese olmaz.

Dolaşıp yollarda meclise girse
Nur cemali görüp kıyama dursa
Çiçekler içinde güller de varsa
Muhabbet bağından dermese olmaz.

Aşkın şarabından bir kez içince
Gönül hayran olur hâra düşünce
Dergâh kapısından gelip geçince
İhvana bir selam vermese olmaz.

Âşık olan bir gün düşermiş derde
Bilmez ki, derdinin dermânı nerde
Gönülden gönüle yolu gider de
Yârin kapısında durmasa olmaz.

Vakit tamam olup zaman erince
Gönül, aynasında dostu görünce
Elest Meclisi'nde ikrar verince
Bir yiğit sözünde durmasa olmaz.

İmanla semâya kalkınca eller
Bülbül feryâdına açılır güller
Hakk'ın rızasına tâlip gönüller
Beklenen vuslata ermese olmaz.

Sevda damlaları vurunca cama
Gönül sahibini düşürür gama
Dünyanın gözüyle görüyor ama
Gönlünün gözüyle görmese olmaz.

Umarız Sina`da Tur`dadır diye
Belki de gizlenen sırdadır diye
Acaba kim bilir nerdedir diye
İnsan sevdiğini sormasa olmaz.

AY TAHTINI KURARKEN

İbrahim Sağır

Ay tahtını kurarken göğün tam ortasına
Hatıralar dökülür yüreğimin tasına.

Gizli bir hüzün çöker yavaş yavaş içime
Gönül nöbete durur hicranımın yasına.

Tutar pişmanlıkların amansız sancıları
Alır götürür beni dertlerimin hasına.

Hâyal penceresinden geçerken silik yüzler
Dağılır hatıralar gönül coğrafyasına.

Yıpranmış albümlerin tozlu sayfalarından
Tanıdık yüzler yansır fikrimin aynasına.

Uyanır duygularım umudumun burcunda
Yeni hudutlar çizer hayal haritasına.

Uykusuz gecelerin girift labirentinde
Sırlarımı çaldırdım ifritler tayfasına.

Mantığımı ezerken düşüncemin balyozu
Gerçeğin resmi düşer beynimin sayfasına.

Mutlak varlıktan öte her şey zevâle mahkum
At nefsini İbrahim ezelin potasına.

SANA DOĞRU

Mehmet Baş

Gece gündüz yana yana
Yürüyorum sana doğru.
Ateş düştü tatlı cana
Kanıyorum sana doğru.

Dönerken dünya rüyada
İflah olmadık yarada
Okunan en son salada
Varıyorum sana doğru.

Düş nehrinde yıkanarak
Kor ateşlerde yanarak
Nice menzile konarak
Gidiyorum sana doğru.

Murat yalan dünya fani
Bizden evvel gelen hani
Kurt yemeden nazlı teni
Koşuyorum sana doğru.

Günler geçer gün içinde
Bugün biter dün içinde
Kuzu gibi yün içinde
Meliyorum sana doğru.

Dağ demeden taş demeden
Namert lokmasın yemeden
Ağlayarak hiç gülmeden
Geçiyorum sana doğru.

ELLERİN

Seyit Kılıç

Kınalı ellerin düşüme girdi
Kızılca şerbetti, kandı ellerin
Yüreğim titredi, gözüm seğirdi
Beni mi yâd etti, andı ellerin?

Baharda gülşendi, dağlarda yazdı
Bir içim soğuk su, güne ayazdı
Ellerin kığırcık kardan beyazdı
Gönlüme sultandı, handı ellerin.

Yüreğim senindi, elim elindi
Tuttuğum ellerin; şimdi elindi
Kör oldu gözlerim, sinem delindi
Yad eli, elim mi sandı ellerin?

Kendine, kendimden sadık kul ara!
Hayalde bul ara, düşte bul ara
Dumanlı dağlara, serin sulara
Şerefti ellerin, şandı ellerin.

Gölgesi başımda bir nar ağacı
Sabah-akşam sular pınar ağacı
Kökünden tutuşur yanar ağacı
Benimle kavruldu, yandı ellerin.

SEHİV HÜKÜM

Mustafa Erkenekli

Gönül divanında mahkeme kurdum
Dili yargıladım, öz mahkûm oldu.
Sazımın döşünde kelam kavurdum
Teli yargıladım, söz mahkûm oldu.

Kalkıp karlı dağlar aşmıyor diye
Yâr için gürleyip taşmıyor diye
Doğrulup ardına düşmüyor diye
Beli yargıladım, diz mahkûm oldu.

İhanetle delindikçe derimiz
Gözyaşıyla doldu boş defterimiz
Dostluk pazarında yok ederimiz
Eli yargıladım, biz mahkûm oldu.

Kışın ortasında toza büründü
Kaç âşık üstünde halsiz süründü
Yorgun gözlerime uzun göründü
Yolu yargıladım, iz mahkûm oldu.

Hükmünü kaybetmiş, nakıs varağım
Çöl kumuna döndü sulak toprağım
Dört mevsim solarken yeşil yaprağım
Yılı yargıladım, güz mahkûm oldu.

İdam sehpasında ip süzüm süzüm
Azrail'e cesur ve de yüzsüzüm
Sakalım da vardı geçmedi sözüm
Kılı yargıladım, yüz mahkûm oldu.

BEN BEKÇİYİM

Tahir Eker

Eğer bir gün geleceksen nazlı yâr
Sade sevgi hırkasını sarın gel.
Güldürüp de güleceksen nazlı yâr
Bir gülümse aynalara görün gel.

Tek ziynetin yüreğinde aşkınla
Gül yüzünde yaprak yaprak ışkınla
İçindeki güldür güldür coşkunla
İstemezden, kem gözlerden korun gel.

Orda bırak dünyalığı, katını
Yerler yutsun, sarayını yatını
Elin sözü ürkütmesin atını
Kuşku kaygı korkulardan arın gel.

Bu gönlümün açık durur kapısı
İçindeki, bağ bostanı, yapısı
Sana haktan verilmiştir tapusu
Ben bekçiyim, seni bekler yer'in gel.

Kaç zamandır yollarını gözlerim
Her bir günde, bin yıl seni özlerim
Bir de sana ulaşırsa sözlerim
Bekletme yâr, tez zamanda yarın gel.

ÇÜRÜMEK

Mevlüt Yavuz

Tertemiz bir mazi, tertemiz geçmiş
Yavaş yavaş artık, bozulmaktadır.
Köyden ayrılıpta, şehire göçmüş
Bir kültür böylece, yozulmaktadır.

Okudu dolaştı, şehir be şehir
Zerre zerre kabullenildi zehir
Şimdi bütün idealler, yerle bir
Yollara hendekler, kazılmaktadır.

Hayatıydı, gazeteler dergiler
Pop'la, rock'la çağdaşlığa vurgular
En mahremi, en meydanda sergiler
Namusa hicivler yazılmaktadır.

Dinle, seyret çok düşünme dediler
Her şeyi öğretir sana dadılar
Zaman geldi, hüküm verdi kadılar
Ve fikirler ipe, dizilmektedir.

Uyu uyu yat, çabuk büyür yatan
Sev seviş, böl bölüş ve bir de kan
Kan'ı anlamadın, anla ki vatan
Artık kurt gövdeye süzülmektedir.

IRAK TÜRKMENLERİNDEN BİR ŞAİR: ESAD NAİB

Önder Saatçi

Türk dünyasında, coğrafî bakımdan bize en yakın Türk topluluğu Irak Türkmenleridir. Ama ne yazık ki bu Türk topluluğu hakkındaki bilgilerimiz pek azdır. Hele hele onun dili, kültürü ve edebiyatı söz konusu olunca toplumumuzdaki bilgi eksikliği cehalet derecesine kadar varmaktadır. Bu cehalet yalnız eğitimsiz sınıf için değil, eğitimli sınıf için de söz konusudur. Bu yazıda elimizden geldiğince bu Türk topluluğunda yetişmiş bir şairi, Esad Naib'i tanıtmaya, onun vesilesiyle de Irak Türkmenlerinin kültür ve edebiyatı hakkında fikir vermeye çalışacağız.

Esad Naib 1900 yılında Kerkük'te doğmuştur. Naib'in eğitiminde ilk durak mahalle mektebidir. Burada küçük yaşta Kur'ân-ı Kerîm'i hetmeder. Ayrıca Türkçe Mevlit, Küçük İnşa ve Güldeste gibi klasik eserleri okur. Babasından da hem Sadi'nin Gülistan'ını hem de Arapça ve Farsçayı öğrenir. Osmanlı Kerkük'ünde klasik eğitiminin yanı sıra resmî örgün eğitimine de devam eder. İlk mektebi, rüşdiyeyi (orta okul) ve idadîyi tamamlayarak sultanî mektebine yazılır; ama Birinci Cihan Harbi'nin başlaması bu okulun kapanmasına ve Esad Naib'in eğitiminin yarım kalmasına yol açar. 1921'de ise öğretmenliğe başlar ve 1963'te meslek hayatını tamamlayarak emekliye ayrılır. Emekliliğinde Bağdat'a yerleşen şairimizin Kerkük'le olan bağı hiç kopmaz. Kerkük'e gidiş gelişleri uzun yıllar devam eder ve 1992'de Hakk'ın rahmetine kavuşur.

Naib'in edebî kişiliğinden söz ederken yukarıda sözünü ettiğimiz eğitim durumunu hatırlatmak gereklidir. Esad Naib devrin şartlarında çok iyi bir eğitim almıştır. Onun şairliğini etkileyen bir diğer faktör de tahsilini Türkçeyle yapmış olmasıdır. Bu durum onun dile hâkimiyetini sağlamıştır. Naib'in olgunluk çağları Irak Türkmen edebiyatında da yenileşme cereyanlarının ve atılımlarının başladığı devirdir. 1950'ye kadar Irak Türkmen şairleri daha çok klasik edebî anlayışla ürünler verirken bu tarihten itibaren artık yenileşme akımı başlamıştır. Pek çok şair gibi Naib de bu süreçte hem dilini sadeleştirmiş hem de aruzdan heceye yönelmiştir. Şiir dilindeki sadeleşmeyi o derece benimsemiştir ki divan tarzında yazdığı şiirlerin aruzla yazıldığı hiç belli olmaz.

Önceleri Servet-i Fünûn şairlerinden ve bilhassa Tevfik Fikret'ten etkilenen şair zamanla Yahya Kemal ve beş hececilerden Faruk Nafiz ve Orhan Seyfi'nin takipçisi olur. Ancak onun bu takipçiliği pasif bir taklitçiliğin çok çok ötesine geçmiş ve bu şairlerin belli başlı şiirlerine nazire denebilecek şiirler yazmıştır. Mesela, *Pınar* başlıklı şiiri Faruk Nafiz'in "Çoban Çeşmesi"ne âdeta bir naziredir. *Bir Hatıra* şiiri de Yahya Kemal'in "Kalbim yine üzgün, seni andım da derinden" mısraıyla başlayan şarkısına bir nazire değerindedir.

Esad Naib'in şiirlerinde işlediği belli başlı konular aşk, bahar, saz, gül, bülbül gibi Türk edebiyatının klişeleşmiş konularıdır. Ancak şair bunları derin bir duygulanmayla ve samimi bir üslupla dile getirir. Şiirlerindeki canlı tasvirler ve hüsn-i ta'liller de söyleyişini güzelleştiren ve zenginleştiren unsurlardır. Esad Naib için rahatlıkla lirik ve pastoral bir şair demek mümkündür. Onun şiirlerinde karamsarlık ve bedbinlikten ziyade yaşama sevinci vardır. Bu yüzden onun şiirleri bir çırpıda insanı sarıveren mısralarla doludur. Ayrıca zarif ve ince anlatımı onun ifade gücünün ve Türkçeye olan hâkimiyetinin göstergesidir.

Esad Naib Irak Türkmen edebiyatında aruzla da çok güzel şiirler yazmıştır. Hatta ünlü Kerküklü araştırmacı Ata Terzibaşı'ya göre, onun aruzla yazdığı şiirlerindeki heyecan daha yüksektir. Bunun farkında olan şair de Terzibaşı'nın bu kanaatini kabullenmekle beraber yine de Irak Türkmen edebiyatındaki yenileşme hareketine ayak uydurmaktan geri kalmamıştır. Aslında, Naib'te gördüğümüz bu, yenileşmeye açık tavır pek çok Irak Türkmen şairi (Reşit Akif Hürmüzlü, Sait Besim Demirci, Nazım Refik Koçak, Tevfik Celal Orhan, Abdulhakîm Mustafa Rejioğlu) için de geçerlidir ve bunun ardında Türkiye'deki şiir akımlarının ve dildeki gelişmelerin de rolü vardır. Her ne kadar Irak Türkmenleri, Osmanlı'dan koparıldıktan sonra anavatandan uzak kalmışlarsa da Türkiye'deki bütün edebî ve fikrî gelişmeleri, biraz gecikmeyle de olsa yakından takip etmişlerdir. Bu takip bir bakıma, onların anavatana olan hasretlerini dindirmenin de bir yoludur.

Esat Naib karakteriyle de gönülleri fethetmesini bilmiştir. Nüktedan (esprili) ve şakacı bir insan olan şair çevresindeki insanları hiçbir zaman incitmemiş ve kimsenin aleyhinde konuştuğu görülmemiştir. Kerkük'e her gelişinde dostlarını arar, Bağdat'taki evinde de edebî sohbetlerinde dostlarıyla beraber olurdu. Bayramlarda dostlarına gönderdiği tebrik kartlarına küçük şiir parçaları yazarak da onların gönüllerini almasını bilirdi.

Esat Naib şiirlerinin çoğunu ilkin Necme, sonraları İleri, Kerkük, Âfak, Beşir, Kardaşlık gibi gazete ve dergilerde yayınlamıştır. Bunlar Irak Türkmenlerinin 20. asır boyunca Kerkük ve Bağdat'ta çıkardıkları belli başlı yayın organlarıdır. Bazı şiirleri de Türkiye'de, Fuzuli ve Yeşil Ada dergilerinde yayınlanmıştır. Şairin ayrıca Azerbaycan, Türkmenistan ve Özbekistan'daki edebî dergilerde de bazı şiirleri okuyucuyla buluşmuştur.

Naib'in şiirleri daha sonra şu kitaplarda toplamıştır:

Zamanın Eli:

88 sayfalık küçük bir kitap olup daha çok hece vezniyle yazdığı şiir örneklerini barındırır. Irak Kültür ve Tanıtma Bakanlığınca 1985 yılında Bağdat'ta basılmıştır.

Yapraklar:

168 sayfalık bu kitap daha çok aruz vezniyle yazılmış şiirlerden oluşmuştur. Bağdat Türkmen Kardaşlık Ocağı yayınlarından olan kitap 1986'da Bağdat'ta basılmıştır.

Armağan:

Daha çok öğrencilere hitap eden bu eser 80 sayfadan oluşmuştur. Kitapta bazı Nasreddin Hoca ve Bektaşi fıkraları ile hayvan masalları ve bazı nükteler (anekdotlar) manzum bir şekilde anlatılmıştır. Eser Irak Kültür Bakanlığınca 1998'de basılmıştır.

Kerkük Nükteleri:

Düz yazı biçiminde olup halk ağzından derlenmiş bir yığın fıkra ve anekdottan oluşur. Şair her bir parçanın sonunda ona uygun bir beyit de yazmıştır. Eser iki cilt hâlinde tasarlanmışsa da ancak birinci cildi yayınlanabilmiştir (Bağdat, 1973).

Bununla yanı sıra, şairin basılmayan eserleri de vardır ki bunlar, Ömer Hayyam'dan manzum bir şekilde çevrilmiş bazı rubailerden oluşan yazma bir kitap ile Keşkül adını verdiği ve birçok yayınlanmamış şiirinin toplandığı bir taslak, ayrıca baskıya hazır hâlde bulunan Kerkük Nükteleri'nin ikinci cildidir.

KAYNAKLAR:

AKKOYUNLU, Ziyat "Irak Türk Edebiyatı", Türk Dünyası El Kitabı, 4.cilt, Edebiyat, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayını, Ankara 1998, s. 121-134.

BAYAT, Fazıl Mehdi, Irak'ta Türkmen Edebiyatı Tarihi (1958-1968), Türkmen Kardaşlık Ocağı yayınları, Bağdat 1984, s. 117-125.

MÜFTİ, Ali Hüseyin, "Irak Türkmen Çağdaş Şairi Esad Naib'in Yapraklar Adlı Divanı", Kardeşlik, Eylül-Ekim 2008(S: 229-230), s. 41-44

SAATÇİ, Suphi, "Irak (Kerkük) Yazılı Türk Edebiyatı", Türkiye Dışındaki Türk Edebiyatları Antolojisi (6. cilt), T.C. Kültür Bakanlığı yayınları, Ankara 1997, s. 419-423.

TERZİBAŞI, Ata, Kerkük Şairleri(3. Cilt), Ötüken Yayınları, İstanbul 2013, s. 174-198.

SAKLANBAÇ OYUNUNDA SURİYELİ ÇOCUKLAR

İbrahim Eryiğit

Acıyla doğar güneş Suriye'nin üstüne
Nefes alma teğettir ölümün çizgisine.

Haritası yırtılmış parça parça her yanı
Karanlık caddelerde korku sarar insanı.

Özgürlük nağmeleri hiçliğin çemberinde
Yankılanır kokusu mülteci yüzlerinde.

Saklambaç oyununda Suriyeli çocuklar
Günbegün azalıyor oyuna katılanlar.

Önüm arkam sağım so... derken ebe bomba patlar
Her tarafa dağılır vücuttaki parçalar.

Şarapnel parçaları bedenlere giriyor
Oyundaki çocuklar durmadan eksiliyor.

Oyunun son ebesi sırtı dönük meydana
Hain kâfir kurşunu saplanıyor sırtına.

Özgürlük nağmeleri hiçliğin çemberinde
Yankılanır kokusu mülteci yüzlerinde.

Başa gelen ne varsa edimin bakiyesi
Tercihlerden bellidir şimdinin hikâyesi.

Özlenilen şarkıdır mültecideki umut
Dudağında dua izi: Fatiha, ihlâs, kunut.

YÜREK GÖÇÜ

Fahri Hoşab

Özünden göçenlere...

Nere gidiyorsunuz bölük bölük hey millet?
Yüzleriniz gölgeli, nere gidiyorsunuz?
Boynunuzda bir minnet, sırtınızda bir zillet
Gözleriniz kapalı, nere gidiyorsunuz?

Durun, gitmeyin hele, dinleyin sözlerimi
Kaldırın başınızı, bir görün gözlerimi
Boşta kalan ellerim döverken dizlerimi
Sözleriniz imalı, nere gidiyorsunuz?

Hatırlayın maziyi, bu beli yurt tutanı
İnsan yad el bilir mi ser verilen vatanı
Issızlığa terk edip şu kefensiz yatanı
Kafileler sıralı, nere gidiyorsunuz?

Bu diyarlar sizindir; zümrüt vadiler, dağlar
Bağrı cömert ovalar, bülbül nağmeli bağlar
Buna yürek dayanmaz, bu göçe gökler ağlar
Bakışınız mânâlı, nere gidiyorsunuz?

Ne gördünüz bu yurdun kışından, ayazından
Duygulu baharından, sıcakkanlı yazından
Ne gördünüz çehresi hüzne kanmış güzünden
Yürümeniz edalı, nere gidiyorsunuz?

Gidemezsiniz böyle terk ederek sılayı
Sinenize yük görüp azıcık bir vefayı
Yüreğimde açarak derince bir yarayı
Siteminiz ağdalı, nere gidiyorsunuz?

Ehlinizden kopmuş da ele gidiyorsunuz
Bir tufana uğramış, sele gidiyorsunuz
Sanmayın ki doğru bir yola gidiyorsunuz
Beyleri köle kılan kula gidiyorsunuz?

NE GÜZEL (ATIŞMA)

Metin Özarslan-Tayyib Atmaca

Atmaca
Hasretine sarılarak yatarım
Sensizliğin çetelesin tutarım
Hayalinle her gün aşık atarım
Gözü yumup seni görmek ne güzel.

Özarslan
Yok olsun gönlünden amansız ağrı
Sevgi aşk muhabbet yegâne çağrı
Her uzun gecenin sonuna doğru
Bu rüyayı hayra yormak ne güzel.

Atmaca
Gönül evi talan oldu gel gayri
Bülbül öldü açar artık gül gayri
Gelmiyorsan bari selam sal gayri
Yar yoluna seri sermek ne güzel.

Özarslan
Hızır bekler darda kalan kullar da
Kıvrım kıvrım yâre giden yollarda
Türkülerle yaşayarak dillerde
Gönüllerde sefa sürmek ne güzel.

Atmaca
Şükür kapısına vardım dayandım
Esas aşkın boyasıyla boyandım
Yâri hayal ettim düşten uyandım
Yol ehlinin izin sürmek ne güzel.

Özarslan
Bu bir tekellümdür değil atmaca
Internette dergi bağla Atmaca
Belgeleri al PC'den at Mac'a
Sözlerinden gevher dermek ne güzel.

Atmaca
Kartal pençesinde çırpınır arslan
Dost mu arıyorsan kendine yaslan
Dadaş kal her daim yüceden seslen
Candan özge canı sarmak ne güzel.

Özarslan
Ay doğar yüzünden ışık süzülür
Bütün karanlıklar çeker büzülür
Bazen dünya âlem bir çift söz olur
Sözlerine mana vermek ne güzel.

Atmaca
Atmaca ham sözle maya çalamaz
Asumana boş sözleri salamaz
Namertle bal yese tadın alamaz
Dostla yeşil soğan dürmek ne güzel.

Özarslan
Dost odur dostuna gönlünü vere
Dost odur dostluğun sırrına ere
Sen gönül eriyle gelip bir yere
Muhabbet harcını karmak ne güzel.

CAN TÜRKİYEM

Orhan Uyanık

Ata yadigârı güzel vatanım
Yaşama sevincim eşsiz armağan.
Kokulu bağrında canlar yatanım
Huzurun beşiği eşsiz armağan.

Diyar diyar gezdim yok başka eşin
Korudun gözettin yok başka işin
Sevilmek sayılmak, yok başka düşün
Huzurun beşiği eşsiz armağan.

Yüreği yufkadır hep bize karşı
Kolları uzundur kucaklar arşı
Düşmanı titretir ulusal marşı
Huzurun beşiği eşsiz armağan.

Ağuyu bal ile karanlar sende
Ömrünü yoluna serenler sende
Keramet sahibi erenler sende
Huzurun beşiği eşsiz armağan.

Huzuru güveni sensiz bulamam
Anamsın yârimsin sensiz kalamam
Evimsin yuvamsın sensiz olamam
Huzurun beşiği eşsiz armağan.

ZÜLFÜ KİRLİ GÜL

Kadir Karaman

Zülfü kirli bir gülün bakışında hüzünüm
Gözyaşlarım ayrılık mihrâbında can verir.
Çiçeklerin gelinlik giyindiği düğünüm
Seherlerin neşesi elemime son verir.

Sarmal sarmal ihtiras, özümde hüküm süren
Kılavuzu kaybettim, bulmam zor çıkış yolu.
Ağlatır gözlerimi, yüreğimi güldüren
Gözyaşlarım bulamaz rehbersiz akış yolu.

Karamsarlık hikâye yazar, duygularımla
Sonsuzluğun muhteşem esrarına, bıkmadan.
Yağmur olur beklentim çiseler damla damla
Yangınsız tutuşurum, kül olurum akmadan.

Başkaldırım kendime, belirsiz itaatim
Alnımda her lekeden kara dolu, çıkmayan!
Elem, hüzün elinde oyuncaktır sıhhatim
Dikenlere hükümlü gül, her yerim, kokmayan!

Dinginliğin öyküsü fırtına deryalarda
Zerrelerim savrulur gökyüzüne yok olur!
Bir serüven yaşarım karmaşık rüyalarda
İrâdem ki, gördüğü manzaradan şok olur!

Zor dönemeç kalbimin sonsuzluktan isteği
Benliğimi kuşatan câzibeli özel kim?
Kimse vermez, vermezsem vîrâneme desteği
Ânlarla boğuşurken düşünmem hiç, güzel kim?

Bir bâdire içinde bin bâdire çelişkim
Hayâlim, nerelerde gezinir ne bileyim.
Zelzeleli bir bakış gözlerimle ilişkim
Çilelerle sarılmış, baştan sona çileyim.

BEN SENİN AKRANIM DEĞİLİM Kİ AŞK

Yunus Kara

Gün doğusundan evvel gün batısından sonra
Yokken şarkı ve şiir doğulmamışken Kayra;
Senle çatlardı tohum senle açardı çiçek
Sana secde ederdi Afrodit, Zeus ve Râ.

Seninle başlamış Arzdaki hayat
Seninle can bulmuş insan ve nebat
Seni kuşanmışken bütün tabiat
Ben senin akranın değilim ki aşk.

Tozunun ilk zerresi sineme değdiğinde
Gücüne boyun eğdim dilim ikrar derdinde
Boyumu çoktan aştı ilk adımda suların
Adını okuyorum her kitapta her dinde.

Sensin dokunulmaz o en mukaddes
Hayatı mesh eden İsevi nefes
Her şeyi tüketen tükenmez heves
Ben senin akranın değilim ki aşk.

Dağlar yürüdü bir gün ufuklar yere indi
Fırtınalar tükendi son kasırga da dindi
Sevenler sürgün şimdi sevilenden eser yok
Sevmek suç ise eğer o soylu suç senindi.

Sen ince hastalık; ömür hırsızı
Uslanmaz hercai, sevgi arsızı
Sen kalp çarpıntısı, sen müzmin sızı
Ben senin akranın değilim ki aşk.

Çağırsan da beni sen varlığın şuh sesiyle
Elinden kaçacağım bir aslan yelesiyle
Mevsimlerden yaz gibi, şirk söyleyen söz gibi
Sen istersen beni yak o şevkin halesiyle.

Yokluğun bırakır çar-naçar beni
Ateşin kuşatır hep yakar beni
Yolunda eyleme sen duçar beni
Ben senin akranın değilim ki aşk.

En sihirli sözlerin en güçlü büyülerin
Sana yataklık eden gönül denen o yerin
Huzuruna varmışken, kapısında durmuşken
Adımı sildi elin kalem çekti gözlerin.

Adının ilk harfi Bezm-i elestti
Kirpikle ant içti, gözle söz kesti
Bir kez başlayınca estikçe esti
Ben senin akranın değilim ki aşk.

Kays'ı Mecnûn eyleyip çöllere salan sendin
Beşerin dilindeki en büyük yalan sendin
Çaresiz kaldı ilim dermanın bulamadı
Devası bilinmeyen sebebi nalan sendin.

Seni anlatmanın derdiyle lisan
Şiire ses verdi şarkıya makam
Sana gelen yollar baştan sona gam
Ben senin akranın değilim ki aşk.

Düşlerimi boyayıp bir pembe fırça ile
Yüreğimi kaplarsın zulümden sırça ile
Araya dağlar koyup oyalarsın sen beni
Gözlerimi bağlarsın mehtapla-ayça ile.

El ele tutuşup hain hicranla
Oyunlar edersin gönülle canla
Üstüme yürürsün kılıç kakanla
Ben senin akranın değilim ki aşk.

Senin adınla yandı ömür denen sermayem
Elde yok avuçta yok divanelik son payem
Kurtuluş yok ki senden; hava da sen suda sen
Her yanımda sen varsın, senin varlığın elem.

Bana mı saklarsın dert hevengini
Başka kalpte ara sen de dengini
Daha büyük elem var mı sen gibi
Ben senin ekranın değilim ki aşk...

GÖZLERİNDE HUZUR DOLU ÂLEM VAR

Osman Aktaş

ne olur bakışın kaçırma benden
gözlerinde huzur dolu âlem var.
ruh tende oldukça ayrılmam senden
sensizlikte baş edilmez elem var.

senin aşkın dosta beni dinleten
coşkun histir bağlamayı inleten
kader değil güzelliğin anlatan
ellerimde duygu akan kalem var.

hayalin yanımda olmasa cismin
her baktığım yerde asılı resmin
yad el değil dost da bilmesin ismin
gönül denen duygu taşır selem var.

karşımda salınman bir tek muradım
demek seni yıllar yılı aradım
gidersem yadigâr kalsın be adım
dersin ki herkese benim kölem var.

fizahiyi bağlamışsın zülfüne
gönül bahçesinin gülüne tüne
her zaman açıktır sana bu sine
de ki benim iki tane silam var.

GƏLMİŞƏM

Əjdər Yunus Rza

Hər yada düşəndə məni dağlayan
O boyda yerimi qoyub gəlmişəm.
Yaz çağı gələndə seli çağlayan
Gör neçə dərəmi qoyub gəlmişəm.

Yurdumu, yuvamı viran qoydular
Gor eşən oldular, goru oydular
Nəsimini, allahsızlar soydular
Mən özüm ozümü soyub gəlmişəm.

Yurdum itən gündən, ellər, gülmürəm
Məhəttəl qalmışam, niyə ölmürəm
Günahım olmayıb, olub bilmirəm
Olubsa, günahı yuyub gəlmişəm.

Gözümü açandan Allahım dedim
Nə haram qazandım, nə haram yedim
Bakıya gənədə mən uşaq idim
Deməyin şöhrətə uyub gəlmişəm.

Gənclik çağlarımın ayaq izləri
Qarlı zirvələri, güllü düzləri
Soyuq bulaqları, gur kəhrizləri
Yolumu, bərəmi qoyub gəlmişəm.

Bu qismət Allahdan bil, yazılmamış
Özü özün boğub o asılmamış
Vəsiyyət etdiyim, o qazılmamış
Ay ***əjdər***, qəbrimi qoyub gəlmişəm.

ŞİİRSEL METİNLER/bir

Hüseyin Sönmezler

HAYALLERİMİN ZÜLEYHASI
Yaşadıklarımdan öteye ulaşır suskunluğum
Tutarım her gece aşk-ı didarın yasını
Kazıdığımız cümleler kavuşmayınca birbirine
Arar dururum hayallerimin züleyhasını.

İNSAN İZLERİ
Uyanmak istemez sabahlarına gri bir elemle deniz
Arz-ı haliyle vurur sahillerine insan izlerinin.

HAYAL/ET
Gözlerim takılır sonsuza; sis bulutunda yüzen bir hayalet:
Uyan düşlerden, insafına sığındığımız gerçeği hayal et.

SEMTİNİZE
Rüzgârlara yalvardı
Gözleriyle
Yağmur
Hercai anlarımı götürdü semtinize.

KIRILGAN GÖLGELER
Karşı kıyılara uzanmış insan soluklu kırılgan gölgeler
Gemiler açılır da karanlığa; yitik sevdamızı bilmezler.

CÜMLELER KAVŞAĞI
Firdevs çiçeklerinden sevda yüklenir nazif sözcükler
Halil makamında tutuşur, İbrahim'in öyküsünü heceler.

KİTAPLAR VE SESSİZ GECE
Kitaplar kaldırdık kuytulara, kitaplar ve sessiz gece
Gecenin çığlığı duyulmadı, hüzünlerin efsununa kaldık.

Ümitler kaldırdık kuytulara, ümitler ve engin deniz
Deniz dost ellerini uzatmadı dalgaların girdabına kaldık.

Sevgiler kaldırdık kuytulara, sevgiler ve aklımda yalnız sen
Senden haber yoktu, çöllerdeki serabın insafına kaldık.

AŞK NİRENGİ
Vurgun yemeyi üstlenince bir kez kızılca kıyametin rengi
En batık hayallerime saplanır bir mızrak gibi aşk nirengi.

HERCAİ
Yarı uykuda bir hercai
Uyanır gecenin bir yerinde
Benim yerime.

AYRILIK HÜZNÜ

Seyyal yapraklara ayrılık hüznü çöker
Ne git diyebilirim uzaklara
Ne de kal.

YANARDAĞLARI YÜKLER GİBİSİN
Güllerim tutuşur, kızıl bir alev saplanır iyileşmez yaralarıma
Yarı uykuda bir hercai uyanır gecenin bir yerinde benim yerime.

KANDİLLER SALLANIYOR
Ne yana baksam yıldız yağmuru, ebruli şölen
Ne yana baksam boran gibi ışıklar
Bir o yana, bir bu yana sevigen
Hangi törene hazırlanıyor şimdi ihtiyar zaman.

Ferili köşkün saçaklarından uçuşur kuşlar
Gül bülbülün, bülbül gülün halinden anlamaz
Kandiller sallanıyor dehlizlerinde
Mecnuna şimdi gece tanınmaz.

İMKÂNSIZ
İki sokak ötede başlayan yağmur, her damlası içimde sızı
Uzaklardan yazdığın mektuplar getirmeseydi bana imkânsızı.

GÖLGELER
Aydınlığın son demine yaslanırken en nazif gölgeler
Dallanır budaklanır, yüreğimin köhnesini gölgeler.

SÖZÜN BİTTİĞİ YER
Vurgun yedi simgeler, mavi bir hüzün şimdi sözün bittiği yer
Anlamak istedim seni, sözün bittiği yerde başladı mahşer.

dOKUNAN ŞİİRLER-7-

Tayyib Atmaca

Suçıktı'da şiirin suyunu çıkardığımız gibi yaklaşık son on beş yıldır neredeyse geleneksel hale gelen şiir yarışmalarında da şairin suyunu çıkarmaya başladık. Gerek okullarda olsun gerekse dergiler ve kamu kuruluşlarının yapmış olduğu şiir yarışmalarında dereceye girmek için yüzbinlerce şiir yazılır, ödüller verilir, şiir dinletileri tertip edilir ama şiir kitapları ne hikmetse bin adetten fazla basılmaz. Basılan şiir kitaplarının yüzde doksanı da şairin kendi parası ile bastırılıp bir kaç internet sitesinde satışa sunulur. Meraklısı -arkadaşlarını örgütleyerek siteden kitaplarını almaları için ricada bulunur. Bu vesile ile kitap çok satanlar listesine girerek telif ücreti karşılığında basacak yayınevlerine parlak çekilir- ancak bu sitelere girip alacağı diğer kitapların arasına bu şiir kitabını da ekler. Okura bir başka şekilde ulaşma talimlerinden birisi de kitabı sosyal medyada devamlı paylaşarak kitap hakkında eşine dostuna yazılar yazdırarak -ne müthiş kitapmış- piyasasını oluşturmaya çalışır.

Şiir yarışmalarında başta güreşen Ümraniye Belediyesi'nin yanı sıra Bursa Osmangazi Belediyesi'nin de *Ahmet Hamdi Tanpınar* anısına düzenlediği, roman, hikaye ve şiir yarışmaları da dikkat çeken kültürel etkinlikler arasında gösterilmektedir.

2017 yılında yapılan ve adını Ahmet Hamdi Tanpınar'ın *"Sarışın buğdayı rüyalarımızın"* bana göre doğrusu 'Sarışın buğdayı rüyalarımız' olmaladır. Madem bu şiirden yola çıkılarak yarışmaya bir alt başlık kullanılacaksa *"Mevsimler içinde tükenmez yarın"* dizesi daha şık dururdu.

Ahmet Hamdi Tanpınar, benim yaklaşık yirmi beş yıl önce adına serbest hece dediğim bazen kafiyeye bağlı bazen de serbest olan ama hecenin 11'li ölçüsü ile yazılan bu şiir türü içinde yer yer kafiye olduğundan ve hece şiiri sesiyle yazıldığından klasik hece şiiri gibi algılanmakta bundan dolayı da "modası geçmiş şiirler" familyasından görülüp üzeri bastırılmaya çalışılmaktadır.

Ahmet Hamdi Tanpınar deyince aklımıza; *Huzur*, *Saatleri Ayarlama Enstitüsü* ve *Beş Şehir* gelir. Bunun yanı sıra iyi bir şair olan Tanpınar'ın yıllarca *Bursa'da Zaman* şiirinden başka şiir yazmamış gibi görmemezlikten gelinmiştir.

Söz konusu bu şiirin bir bölümünü okuduktan sonra asıl söylemek istediklerimize geçelim.

Bursa'da bir eski cami avlusu,
Küçük şadırvanda şakırdıyan su;
Orhan zamanından kalma bir duvar...
Onunla bir yaşta ihtiyar çınar
Eliyor dört yana sakin bir günü.
Bir rüyadan arta kalmanın hüznü
İçinde gülüyor bana derinden.
Yüzlerce çeşmenin serinliğinden
Ovanın yeşili göğün mavisi
Ve mimarîlerin en ilâhisi.

Şiiri birlikte okuduk değil mi? Okuduk diyorsanız şiirin bir su gibi aktığını da hissetmiş olmalısınız. İşte şiire bu ses akışını veren "geleneksel şiir" diye horladığımız hecenin 11'li ölçüsünle yazılmış, siz adına; aa, bb, cc, dd, ee deyin ben de adına serbest hece diyeyim. İsterseniz bu şiiri yavaş yavaş parmaklarınızla heceleri sayarak okuyun duraklarda bir proplem yaşamayacaksınız. O zaman yarışmanın alt başlığı olan *"Sarışın buğdayı rüyalarımızın"* dizesini tekrar okuduğunuzda burada bir hece fazlalığı olduğunu göreceksiniz. Ahmet Hamdi Tanpınar, söz konusu dizenin geçtiği şiiri yazdıktan sonra okurken o hece fazlalığı diline takılmamışmıdır dersiniz?

Asıl mevzumuz elbette bu değildir. Mevzunun derini söz konusu yarışmada dereceye giren şiirlerin kitaplaştırıldığı *Sarışın Buğdayı Rüyalarımızın*[1] da dereceye giren şiirler üzerinde durmaya çalışacağım. yarışmaya 18'i yurt dışından, 75'i de yurt içinde farklı şehirden 736 şair katılmış. Gönül isterdiki bu yarışmaya katılan şairlerde Ahmet Hamdi Tanpınar'ın şiir ruhuna yakın şiirlerle katılan şairler arasında ödüller paylaştırılsaydı ya da şartnamenin birinci şartı 'Ahmet Hamdi Tanpınar'ın şiir iklimine yakın şiirler' olmalıydı.

1 *Ahmet Hamdi Tanpınar Anısına 1017 Şiir, Bursa Osmangazi Belediyesi, Bursa 2017.*

Yarışmada birici olan şiir, *Murat Çarboğa*'nın *Dilenma* şiirinde bize dokunan dizeleri okuyalım:

Kandillerin diliyle konuşur annem,
Çözülür huzûrun ipeği
Unutulmuş masallardan.
.....
Annem, sözcük sözcük dökülen
Bir güz ağacıdır.
.....
Yakup'un gözyaşıyla seslenir annem,
Çözülür kuyuların dili
Yûsf'un güzelliğinden.
.....
Annem, unutuluştan yontulmuş
Kırık bir kemandır.
.....
Annem, harf harf sır olan
Bir elifbadır.

Şiirde ikincilik ödülünü *Şiir Rengi* şiiri ile *Yasin Mortaş* almış.

Biz
üşüyen duyguların üstünü
seninle örteriz

tozlu kelimeleri
yıkayıp asarız
yalnızlık balkonlarına
.....

Hiçin rengine bulanıp bulanıp
hayalleri boyayan mihman
yoğun düşler odasında
yeryüzüne dağ gibi yaslanan
hatıraları damıt
dizelerin pırıltısını
içir gögünden
.....
Ey aşkın mayası
ruhun
silinmez
rengi

aşkın uyaksızlığına bırakma bizi.

Her iki şair de kalbimize dokunan metafizik boyutları olan kelimelerle şiir kuşlarını uçuruyorlar. Her iki şiirin genel bütünlüğüne baktımda ise *Yasin Mortaş*'ın seçtiği kelimeler daha ağır başlı daha ince ruhlu ve sûkut çarşısında sancılar karşığında alınan kelimelerden olaşmakta. Bu da şiiri ayrı bir metafizik boyutu katıyor.

Gelelim diğer dereceye giren şiirlere. *Talha Kuru*'nun üçüncülük ödülü alan *Bir Yaz Günü Sonnet'si* si *fecr, harr, ve alacak karanlık* ara başlıklarını taşıyor. *fecr*'den bir şey anlamaya çalışıyor, bir dizenin dokunmasını çok arzu ediyorum bulamayınca da *harr*'a geçiyorum.

gövdem ateş denizinde bir kayık
bir serinlik umuduyla seslense ah

ve alacak *karanlık*'ta:

bir hatıra ile ördü karanlık
sessizlikten peyda olmuş otağı

1.Mansiyon alan şiiri anlamak için ne kadar kendimi zorlasam bir dize bulamıyor ve bundan dolayı düm düz geçiyorum. 2. Mansiyon alan şiire dokunmadan geçmek olmaz. Şiirin adı *Bir Rüyadan Arta Kalan*, şairi *Özkan Dursun*'un şiiri tam tamına on sayfa bir şiir. Müzikle birlikte dört işlem+ geometrik çizimlerle yazmış olduğu şiir. Jüri üyeleri nasıl tahammül ettiler bu şiire, nasıl puanladılar doğrusu aklım kısa geldi.

Demekki decelendirme küçüldükçe şiirler de küçülüyor. Diğer mansiyon ödülüne layık görülün şiirleri okumadığımı sanmayın. Tahammül sınırlarımı sonuna kadar zorlayıp kitabın önsüzüyle birlikte tamamını okudum.

Yarışmada son mansiyon ödülünü alan *Halil Cengiz*'in aruz ölçüsüyle yazılmış *Dokuz Altı Vupuru* şiirini okuyunca kitabın ortalarındaki şiirlerle bunalan ruhumdaki kara bulutlar yavaş yavaş dağıldı. Kendi kendime punlama yaptığımda ise; Birinci *Yasin Mortaş*, İkinci, *Murat Cengiz*, Üçüncü ise *Murat Çarboğa* oldu.

Gönlümüzün ikincisinin şiirinde bize dokunan bölümler ise şöyle:

Bir gün, tükenir mühleti ömrün ağır ağır,
Kurşûni resimlerde kalan hâtıra biter.
Bir gün, bu gülüşler de baharlar da kararır,
Hiç bitmeyecek sandığımız mâcera biter.
.....
Gökler yere indikçe bulutlar yarılıyor,
Kırlar bile efkârlı, çiçekler bile kuru.
Masmâvi denizlerle köpükler sarılıyor,
Bir mahşere gitmekte dokuz altı vapuru.
.....
Dinsin, sağnaklardan akan şarkı, ne olur!
Dinsin kanatan hüznü, solan sol yarımızın.
Kirletmeyin ardımda kalan aşkı, ne olur!
Yansın "sarışın buğdayı, rûyâlarımızın..."

736 şiir arasında arasında -muhtemelen jüri üyelerinin kafalarını zonklatarak- seçilen bu üç şiirin haricinde diğer şiirler değerlendirmeye bile alınmadan elenmeliydi.

Şiir yarışmalarında jüri üyelerinin işlerinin ne kadar zor olduğunu bilmeyen ne bilsin.

Bilenlere selam olsun.

ANNEM

Seyfettin Karamızrak

En güzel huylarda, cömerttin boldun
Sevgiyle çağladın, dünyama doldun
Ruhuma gün düşen, pencerem oldun
Ekmeğim tuzumsun, dizlerimde em
Onurum mesrurum, canım bir tanem
Huzurum gururum, sevgilim annem.

Kimi gün ağlarsam, kederden gülmez
Tebessüm etmezsem, gözü yaş silmez
Bu ömrüm O'nla şen, üzüntü bilmez
Gönlüme ecesin, müjgânda şebnem
Itırım nergisim, misk kokum nanem
Bademim şekerim, bir lokum annem.

Her halin muhterem, zarafet vakar
Dilinden hoş kelam, bal şerbet akar
Sırlardan kalbime, lambalar yakar
Seninle her daim, mutludur hanem
Dudaklar dua der, gözlerinde nem
Nurlardan yorganla, örtersin annem.

Büyüdüm gözünde, çocuğum yine
Dersin ki; gel sarıl, mest olsun sine
Hasretim son bula, bir nebze dine
Bu nasıl sevgidir, söyle nemenem
Sana da böyle mi, yapardı ninem
Canıma can katan, biricik annem.

Saçlarda yıldız var, bak aklar düştü
Gördün de bağrına, gamlar üşüştü
Uyandır sarmala, de ki; "bir düştü"
Özledim kokunu, canım nar tanem
Şefkatle bas haydi, bekliyor sinem
Hâlâ ben bebeğim, seviver annem.

Özledim gül yüzlüm, ıslaktır gözler
Duygular hüzünlü, kâr etmez sözler
Ciğerim kavruldu, sönmüyor közler
Geçmiyor günlerim, bitmiyor senem
Kapadım gözümü, gel haydi minem
Sürpriz yap son kere, öpüver annem.